

Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruks- och fiskeministrarna) den 13 juni 2022

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

Icke lagstiftande verksamhet

FISKE

3. Meddelande om läget för den gemensamma fiskeripolitiken och samråd om fiskemöjligheterna för 2023

- Föredragning av kommissionen och diskussion

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Kommissionen presenterar varje år en lägesrapport om den gemensamma fiskeripolitiken. I meddelandet redogör kommissionen för måluppfyllnaden samt det fortsatta genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken bland annat avseende flottornas ekonomi, maximal hållbar avkastning samt landningsskyldigheten. I meddelandet redogör kommissionen också för det arbetssätt och de principer kommissionen avser tillämpa i de kommande förordningsförslagen om totalt tillåtna fångstmängder och kvoter för 2023.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas

i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer och att EU ska sträva efter att uppnå dessa mål med tredje länder. Vad gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målsättningen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning, att reformens mål om landningsskyldighet möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för beslutet. För att uppnå detta anser regeringen att förvaltningsplaner är viktiga verktyg som löpande bör utvärderas och vid behov uppdateras utifrån ny evidensbaserad vetenskaplig rådgivning. Regeringen noterar att läget för fisket i Östersjön är fortsatt kritiskt. Detta, trots att ICES översiktliga rekommendationer till stor del har följts de senaste åren. Regeringen anser därför att EU-kommissionen i linje med försiktighetsansatsen bör beakta Östersjöns dåliga miljösituation samt havsmiljödirektivets mål om en god storleks- och åldersstruktur för fiskbestånd när den formulerar sina förslag till fiskekvoter för Östersjön för 2023. Det är också viktigt att kommissionen tillsammans med medlemsstaterna arbetar för att åtgärda eventuella brister vad gäller datainsamling som ICES pekar ut, i syfte att förbättra kunskapsunderlaget samt öka träffsäkerheten i rådgivningen i linje med försiktighetsansatsen och ekosystemansatsen. Mot denna bakgrund är regeringen generellt positiv till det årliga meddelandet som dels redogör för måluppfyllnaden av den gemensamma fiskeripolitiken, dels bidrar till en ökad transparens och framförhållning avseende kommande förordningsförslag om fiskemöjligheter för 2023.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Ingen tidigare behandling i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

Meddelandet kommer att ligga till grund för kommissionens förordningsförslag avseende fiskemöjligheter för 2023.

JORDBRUK

4. Rapport om tillämpningen av EU:s hälso- och miljönormer på importerade jordbruks- och livsmedelsprodukter *- Föredragning av kommissionen och diskussion*

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg ansvarar för den gemensamma jordbruks- och livsmedelspolitiken och Anna Hallberg för handelspolitiken.

Förslagets innehåll:

I Från jord- till bordstrategin som är en central del av Den gröna given finns skrivningar om att importerade livsmedel även fortsättningsvis måste följa relevanta EU-bestämmelser och standarder och att dessa krav ska vara förenliga med WTO-regelverket.

I linje med förra årets reformbeslut av den gemensamma jordbrukspolitiken ska kommissionen i juni i år presentera en rapport om möjligheterna att kräva att importerade jordbruksprodukter, i enlighet med WTO-regelverket, produceras enligt vissa av EU:s produktionskrav vad avser hälsa, djurvälstånd och miljö. Rapporten har ännu inte publicerats.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen stödjer kommissionens ambition att främja hållbarhet i det globala perspektivet inom ramen för från jord- till bord-strategin. Det är i grunden positivt att EU:s handelspolitik används för att främja säkra och hållbara livsmedel och uppnå ambitiösa åtaganden från tredjeländer på viktiga områden såsom djurskydd, användningen av bekämpningsmedel och kampen mot antimikrobiell resistens. Eventuella krav på produktionsmetoder för importerade produkter måste diskuteras från fall till fall för att fastställa om förslaget syftar till - och leder till - ökad hållbarhet samt är försvarbart i WTO. Syftet får inte vara protektionistiskt och syfta till att skydda inhemsk produktion. Förslagets påverkan på utvecklingsländer bör också analyseras och beaktas.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan omfattades av dagordningspunkten ”Uppnå större samstämmighet mellan den gröna given, den gemensamma jordbrukspolitiken och handelspolitiken för att stödja omställningen till hållbara livsmedelssystem” som var föremål för överläggning i miljö- och jordbruksutskottet den 17 februari 2022 samt samråd i EU-nämnden den 18 februari inför jordbruks- och fiskerådet den 22 februari 2022.

5. Situationen på jordbruksmarknaderna, särskilt efter invasionen av Ukraina

- Information från kommissionen och medlemsstaterna samt diskussion

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Rysslands invasion av Ukraina påverkar ytterligare priset på energi vilket påverkar lantbrukets kostnader för diesel, el, och handelsgödsel. Efter invasionen har priserna på spannmål och oljeväxter ökat ytterligare och ligger nu på rekordnivåer, eftersom både Ukraina och Ryssland är stora exportörer på världsmarknaden. Det har lett till höga priser på foder. Det höga kostnadsläget pressar lönsamheten i jordbruket. Priserna på mjölk och vegetabilier har fortsatt att öka även under april och ligger på en rekordhög nivå både i Sverige, i EU och på världsmarknaden.

För flera andra sektorer främst griskött, nötkött, fågel, ägg och växthus har det varit utmanande att förhandla fram högre produktpriser för att kompensera för det högre kostnadsläget. Priset på svenskt griskött och nötkött har successivt stigit med ca 10–15 procent sedan nyår. Priserna på smågris har fluktuerat sedan nyår, men utan stora prishöjningar. För kyckling och äggproducenterna har prishöjningarna skett senare men är nu ca 25–30 % högre än vid nyår. Mjölpriserna har fortsatt öka under våren, drivet av ökade världsmarknadspriser.

Ukraina står normalt för 11 procent och Ryssland för 20 procent av den globala exporten av vete. Ukraina är också en stor exportör av raps och solrosfrö, jämte majs och korn, bland annat till EU.

FN:s jordbruks- och livsmedelsorganisation (FAO), FN:s livsmedelsprogram (WFP) och Internationella fonden för jordbruksutveckling (IFAD) är centrala för arbetet med tryggad livsmedelsförsörjning och behovet av deras insatser i världen ökar. Enligt hungerrapporten Global Report on Food Crises, GRFC 2022, nådde den otrygga livsmedelsförsörjningen 2021 nya rekordnivåer och en allvarlig ökning av antalet människor i de mest svåra stadierna av hunger. För 2022 förväntas en förvärrad situation, bland annat med anledning av Rysslands aggression mot Ukraina, med kraftigt stigande priser på livsmedel och insatsvaror för jordbruket. Importberoende

låginkomstländer är särskilt utsatta. Även i Ukraina förväntas hungern öka, och de humanitära behoven är omfattande och ökar kraftigt. Sidas humanitära stöd till Ukraina i år är beslutat till 545 miljoner kronor. Det är en ökning med 500 miljoner kronor på grund av den akuta krisen.

Kommissionen har genomfört ett antal åtgärder för att stärka livsmedelssektorn och produktionen i EU. Kommissionen förbereder även ett förslag som väntas antas inom kort om att öppna upp för möjligheten för medlemsländerna att omfördela medel från nuvarande landsbygdsprogram till krisstöd inom ramen för landsbygdsprogrammet. Kommissionen har presenterat ett meddelande om solidaritetskorridorer för Ukrainas export. Det är ett direkt svar på att idag ca 20 miljoner ton spannmål finns i lager i Ukraina (ungefär 30 miljoner ton spannmål fanns i lager i Ukraina när kommissionen skrev sitt meddelande) samtidigt som årets skörd förväntas uppgå till ytterligare ungefär 30 miljoner ton. Normalt fraktas spannmålen på båt från Svarta havet, men kommissionen konstaterar att man måste hitta fler sätt att transportera bort det spannmål som idag lagras i Ukraina för att göra rum för den kommande skörden.

De flaskhalsar som kommissionen har identifierat är kapacitet, bristande koordinering mellan berörda parter och omfattande administration vid gränskontroller, särskilt SPS-kontroller. En åtgärd som har vidtagits för att förbättra koordineringen är inrättandet av en logistikplattform för att olika parter lättare ska kunna hitta varandra och lösa problem.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Det är angeläget att EU:s livsmedelsproduktion i rådande läge fungerar och kan svara mot eventuella ökade behov till följd av krisen eller avbrott i leveranskedjan inom EU.

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om solidaritetskorridorer. Det är angeläget av flera skäl, bland annat att den nya skörden i Ukraina ska kunna omhändertas och för att bidra till att stärka livsmedelsförsörjning lokalt och globalt. Regeringen konstaterar dock att det är mycket svårt att ersätta kapaciteten i båtfrakter med järnväg och bil och att det kommer krävas andra åtgärder för att göra plats för kommande skörd i Ukraina.

Regeringen anser att vi nu har den allvarligaste säkerhetspolitiska situationen sedan andra världskriget, som en följd av Rysslands invasion av Ukraina. Det

skapar stor osäkerhet och bidrar till ökade priser på insatsvaror, som till exempel foder, energi, drivmedel och gödsel. Samtidigt är bedömningen fortsatt att höga avräkningspriser på flertalet jordbruksvaror kompenserar för de ökade kostnaderna på växtodlingssidan och även till en inte obetydlig del på animaliesidan.

Regeringen har varit positiv till de krisåtgärder som vidtagits på EU-nivå. Regeringen är positiv till ytterligare väl avvägda åtgärder för att motverka en negativ påverkan på livsmedelsförsörjningen i EU. Det är viktigt att analysera och ta ställning till eventuella åtgärder från fall till fall.

Generellt har marknadsorienteringen av den gemensamma jordbrukspolitiken visat sig vara en viktig grundläggande faktor för att trygga livsmedelsförsörjningen och livsmedelssäkerheten. Den nu uppkomna situationen och dess påverkan på marknaden går utöver vad som kan anses vara normala variationer på en marknad. Det är avgörande att EU:s livsmedelsproduktion i rådande läge fungerar och kan svara mot eventuella ökade behov till följd av krisen eller avbrott i leveranskedjor.

Det är angeläget att nära följa utvecklingen på jordbruksmarknaderna med anledningen av Rysslands invasion av Ukraina. Transparent och uppdaterad marknadsinformation bidrar till en bättre fungerande marknad. Kommissionen har även en viktig roll i att övervaka att handeln fungerar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Marknadssituationen var senast föremål för överläggning i miljö- och jordbruksutskottet den 19 maj 2022 och samråd med EU-nämnden den 20 maj 2022.

Lagstiftningsöverläggningar

JORDBRUK

6. (ev.) Förordningen om geografiska beteckningar - *Lägesrapport*

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Vid rådmötet väntas en övergripande lägesrapportering om hur

förhandlingen fortgår. Syftet med förslaget är att förbättra de befintliga bestämmelserna, att tillhandahålla en förenklad och rationaliserad uppsättning regler samt att stärka vissa delar av skyddet för geografiska beteckningar, särskilt vad gäller producentgruppers inflytande och skyddsnivån på internet. Vidare syftar förslaget till att ge producentgrupper för geografiska beteckningar möjlighet att på frivillig basis låta produktspecifikationen omfatta krav på högre ekonomiska, sociala och miljömässiga hållbarhetsresultat.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen är positiv till ambitionen att förenkla systemet för geografiska ursprungsbeteckningar och att stärka skyddet online. Regeringen anser att det är viktigt att systemet blir attraktivt för samtliga EU-medlemsstater och att EU arbetar strategiskt med att få fler producenter från medlemsstater som är underrepresenterade i systemet att ta del av möjligheterna. Vidare välkomnar regeringen ett ökat fokus på de miljömässiga och sociala aspekterna av hållbarhet för skyddade beteckningar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Förslaget om geografiska ursprungsbeteckningar har varit föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 31 mars och information i EU-nämnden den 1 april inför möte i jordbruks- och fiskerådet den 7 april, samt för överläggning i miljö- och jordbruksutskottet den 19 maj.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förslaget kommer fortsatt att behandlas i rådsarbetsgrupp under det franska ordförandeskapet.

Faktapromemoria:

Faktapromemoria 2021/22:FPM85 - Förslag till översyn av regelverket för geografiska ursprungsbeteckningar på vin, alkoholhaltiga drycker och jordbruksprodukter samt skyddade beteckningar för jordbruksprodukter.

Övriga frågor

Jordbruk

7. Sammanfattning av det arbete som utförts av cheferna för veterinärmyndigheterna på djurskyddsområdet

- Information från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Det franska ordförandeskapet har vid tre möten med EU:s chefsveterinärer lyft olika frågor på temat utbyte av erfarenheter mellan medlemsstaterna för att förbättra djurvälzfärden på gårdar. Två medlemsstater har presenterat sitt arbete vid varje tillfälle.

I januari handlade det om forskning och innovation. Tyskland delgav sina erfarenheter från det nyligen införda förbudet mot att avliva tuppsycklingar. Sverige redogjorde för en ny metod som är under utveckling för att kunna könsortera ägg på dag ett så att tuppsycklingar inte behöver kläckas fram och avlivas. I mars handlade det om utbildning och ökad medvetenhet hos de som arbetar med djur. Danmark informerade om kastrering av smågrisar och utbildning av djurhållare i frågan. Italien presenterade sin djurvälzfärdsplan och berättade om utbildning av djurhållare och veterinärer i djurvälzfärd. I maj handlade det om metoder för att ge stöd till de olika aktörerna. Tjeckien berättade om sitt lagstiftningsarbete med att fasa ut burar för värphöns. Finland presenterade de åtgärder som gjort det möjligt att upphöra med rutinmässig svanskupering i landet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Ingen tidigare behandling i MJU eller EU-nämnden.